

MEMORANDUM

CHILD FOCUS 2023

INHOUD

Voorwoord Heidi De Pauw 5

1. Algemeen 8

1.1 Meer middelen in de strijd tegen de verdwijning en seksuele uitbuiting van kinderen 8

1.2 Kennis verhogen over de fenomenen 9

1.3 Preventie 10

2. Verdwijningen 12

2.1 Kinderen die weglopen 12

2.2 Verdwijning van niet-begeleide minderjarigen (NBM) 14

2.3 Internationale kinderontvoeringen 17

3. Seksuele uitbuiting van kinderen 18

3.1 Seksuele uitbuiting in de prostitutie 18

3.2 Lokprofielen 20

3.3 Online seksuele misbruikbeelden van kinderen 21

3.4 Betere bescherming van kinderen online 22

3.5 Online seksualiteitsbeleving en mediawijsheid van jongeren 25

Over Child Focus 26

VOORWOORD HEIDI DE PAUW, CEO

Beste lezer,

Zeer fijn dat u de tijd neemt om deze tekst bij de hand te nemen. Naar aanleiding van de Europese, federale en regionale verkiezingen in 2024 vraagt Child Focus uw aandacht voor een aantal prioritaire thema's. In naam van alle kinderen - die niet in staat zijn om zelf hun stem uit te brengen - moeten wij, volwassenen, hun stem luid genoeg laten doorklinken en zo hun rechten beschermen.

Het kind centraal dus. En, eerlijk gezegd, we maken ons zorgen. Want het gaat niet goed met onze jongeren. Ze geven duidelijk aan meer en meer onder druk te staan. Dat voelen we elke dag en dat weerspiegelt zich in onze cijfers. Kinderen en jongeren hebben onze hulp en steun meer dan ooit nodig in een wereld die kinderrechten steeds minder lijkt te respecteren. Nooit eerder liepen zoveel kinderen weg van thuis of de voorziening waarin ze verblijven. Door weg te lopen geven de jongeren een duidelijk en ultiem signaal dat er iets ernstig fout is in hun leven, dat ze geen enkele andere uitweg zien dan weg te lopen, zonder te weten waarheen. Het is een signaal dat er onvoldoende gehoor werd gegeven aan hun malaise.

Nog nooit moesten kinderen zo voorzichtig zijn bij contacten die ze online leggen. Kinderen worden misleid of onder druk gezet om naaktbeelden door te sturen die later zonder toestemming verspreid kunnen worden. Sommigen worden er later mee afgeperst. Ook daar zitten we met recordcijfers. Het is dus alle hens aan dek.

De ongelooflijke technologische vooruitgang van de afgelopen jaren heeft een grote invloed op de verdwijning en vooral de seksuele uitbuiting van kinderen. Denk maar aan de exponentiële stijging van circulerende seksuele misbruikbeelden van minderjarigen, waar encryptie-technologie het steeds minder grijpbaar maakt. Nog nooit circuleerden er zoveel seksuele misbruikbeelden van kinderen online als in de afgelopen jaren. Kinderen die keer op keer opnieuw slachtoffer worden, omdat hun beelden keer op keer opnieuw bekeken en verspreid worden. De nationale implementatie van huidige en toekomstige EU-wetgeving hieromtrent zal een belangrijke rol spelen binnen deze strijd, die we samen met de industrie moeten voeren.

Wat betreft de bescherming van niet-begeleide minderjarigen, staan we geen stap verder dan bij de vorige verkiezingen. Het aantal verdwijningen van deze kwetsbare kinderen stijgt jaar na jaar. Er is een tekort aan gepaste opvang, een nijpend gebrek aan voogden en er wordt niet altijd adequaat gehandeld bij een verdwijning.

Ook binnen conflicten in een gezinscontext moet er aandacht zijn voor de stem van het kind en moeten we preventief te werk gaan. Enkel zo kunnen we voorkomen dat conflicten resulteren in bijvoorbeeld internationale kinderontvoeringen.

Preventie zal dan ook het codewoord zijn van de toekomst: toegepaste preventie rond de verdwijning en seksuele uitbuiting van kinderen, maar ook universele preventie. Zodat kinderen weten wat te doen als ze

een probleem hebben. Want niet praten, doet problemen escaleren. Daarom zijn we ambitieus. Daarom dromen we ervan dat elk kind een 'Max' heeft: een volwassen vertrouwenspersoon in zijn of haar omgeving. Zo willen we de drempel voor kinderen verlagen om hun verhaal te doen, om te vermijden dat ze vastlopen. 'Max' is meer dan een droom. Het is een ambitie. Een streven waarmee we in de komende jaren hard aan slag zullen moeten gaan, maar waar middelen en mensen voor nodig zijn.

Preventie vraagt moed en een langetermijndenken. Er moet vandaag geïnvesteerd worden in preventie om morgen problemen te vermijden. Door vandaag in te zetten op preventie, vermijden we extra kosten in de zorg van morgen. Onze zorgsystemen staan onder druk en daar ziet Child Focus dagelijks de gevolgen van. Dit moet nu aangepakt worden, maar als we naar de toekomst kijken, moeten we dit vooral voorkomen. Door te investeren in preventie.

U leest het, de uitdagingen zijn groot. Maar Child Focus is niet bang voor een uitdaging. We kunnen er echter niet omheen: om al die zaken te tackelen zijn mensen en middelen nodig. De financiering van Child Focus blijft kwetsbaar. In tegenstelling tot wat veel mensen denken, zijn wij géén gesubsidieerde organisatie. Slechts 19% van

onze middelen komt van de overheid, via een dotatie van de Nationale Loterij.

In economisch moeilijke tijden staat ons financieringsmodel zwaar onder druk. Child Focus wil een antwoord blijven bieden op de noden van de maatschappij, maar dagelijks moeten wij keuzes maken en vaak moeten we onze ambities bijstellen op basis van beschikbare budgetten.

Child Focus zal blijven innoveren, blijven in de bres springen en steeds blijven zoeken naar mogelijkheden om de strijd tegen verdwijning en seksuele uitbuiting van kinderen aan te binden. Ongeacht de uitdagingen die op ons pad komen. En daar hebben we u als beleidsmaker voor nodig! Zorg ervoor dat België een voortrekkersrol speelt in de verdediging van kinderrechten. In onderstaand memorandum vindt u de beleidsaanbevelingen die Child Focus broodnodig acht voor een efficiënte strijd tegen de verdwijning en seksuele uitbuiting van kinderen.

Contactpersoon: Heidi De Pauw
heidi.depauw@childfocus.org

1. ALGEMEEN

1.1. Meer middelen in de strijd tegen de verdwijning en seksuele uitbuiting van kinderen

Bij de oprichting van Child Focus, in 1998, was de belofte van de Belgische regering duidelijk: voor elke euro private middelen zou de overheid hetzelfde bedrag bijpassen. Na 25 jaar operationele werking en expertiseopbouw, bieden we beter dan ooit een antwoord op de actuele uitdagingen voor kinderen en jongeren. Het aantal dossiers en (preventie-)vragen die aan Child Focus gesteld worden, zijn sterk toegenomen.

Om aan deze toenemende vraag te kunnen beantwoorden, zijn meer medewerkers en middelen nodig. Het relatieve aandeel van de financiering door de overheid via de Nationale Loterij vermindert echter ten opzichte van de globale financiering van Child Focus. Bovendien worden deze fondsen op jaarbasis toegekend, wat jaar na jaar zorgt voor onzekerheid om onze strategische langetermijnvisie uit te voeren. Child Focus wil haar diensten gratis blijven aanbieden, maar hiervoor is aangepaste financiering noodzakelijk.

Ook op andere vlakken schieten middelen tekort om de strijd tegen de seksuele uitbuiting en verdwijning van kinderen aan te gaan. De middelen van politie en justitie volstaan niet om het hoofd te bieden aan misdrijven waarvan kinderen en jongeren het slachtoffer worden, zoals online seksuele uitbuiting.

Helaas stellen we hetzelfde vast binnen de jeugdhulp en geestelijke gezondheidszorg, waar kinderen en jongeren jammer genoeg nog steeds - en soms letterlijk - in de kou blijven staan. Kinderen die urgent hulp nodig hebben, belanden op maandenlange wachtlijsten. Bovendien is er een schrijnend tekort aan specifieke opvangplaatsen voor jongeren met complexe problematieken.

AANBEVELINGEN

Structurele financiering van Child Focus

We vragen dat het huidig financieringsmodel van Child Focus wordt aangepast. Een verhoogde en structurele financiering van Child Focus over meerdere jaren is nodig, op een manier die toelaat om een aanzienlijk deel van de nodige werkingsmiddelen te dekken en een langetermijnwerking te garanderen.

Meer middelen voor politie en justitie

De strijd tegen de verdwijning en seksuele uitbuiting moet bij politie en parket prioriteit krijgen en daar moeten de nodige middelen tegenover gezet worden om echt het verschil te kunnen maken.

Investeren in jeugdzorg

Ook binnen de jeugdhulp zijn meer middelen nodig. Er is nood aan meer personeel, wachtlijsten wegwerken en de creatie van aangepaste opvangplaatsen die doelgroepspecifiek zijn.

1.2 Kennis verhogen over de verdwijning en seksuele uitbuiting van kinderen

Er zijn nog steeds geen betrouwbare en vergelijkbare statistische gegevens met betrekking tot de verdwijning en seksuele uitbuiting van kinderen. Het huidige registratiesysteem van politie en justitie biedt weinig specifieke informatie en inzicht in deze problematieken. Daardoor is het moeilijker om patronen en trends vast te stellen en geïnformeerde beslissingen te nemen. Toegang tot betrouwbare data is cruciaal om deze fenomenen te voorkomen en te bestrijden.

Daarnaast stellen we vast dat onze partners in de strijd tegen de verdwijning en uitbuiting van kinderen, in de eerste plaats de lokale politie, niet altijd voldoende op de hoogte zijn van de schaal van het fenomeen en de impact op de slachtoffers. Zeker wat betreft online seksuele uitbuiting, waarbij technologische evoluties zich in sneltempo opvolgen, is het belangrijk om de vinger aan de pols te houden. Ook de meerwaarde die de betrokkenheid van Child Focus kan hebben in deze dossiers is nog te weinig gekend.

AANBEVELING

Nood aan toegankelijk en betrouwbaar cijfermateriaal

Er is nood aan een continue en coherente verzameling van cijfermateriaal bij academici, hulpverlening, politie en justitie om statistische analyse mogelijk te maken en met kennis van zaken wetgeving en beleid aan te passen.

Child Focus structureel betrekken in politieopleidingen

Om de samenwerking met de politie in dossiers van verdwijningen en seksuele uitbuiting te optimaliseren en de kennis over deze fenomenen te vergroten, vraagt Child Focus om structureel betrokken te worden binnen de (voortgezette) opleiding van politiemensen. Wederzijdse kennis van taken en verantwoordelijkheden vergemakkelijkt het werk en leidt tot betere resultaten.

1.3 Preventie

Ons zorg- en hulpverleningssysteem staat onder druk en daar ziet Child Focus dagelijks de gevolgen van. Door vandaag in te zetten op preventie, vermijden we extra kosten in de zorg van morgen. Dit moet nu aangepakt worden, maar als we naar de toekomst kijken, moeten we dit vooral voorkomen. Daarvoor is een langetermijnstrategie rond preventie nodig.

Doorheen vrijwel alle dossiers van verdwijningen en seksuele uitbuiting merkt Child Focus een rode draad: de minderjarige had niemand om in vertrouwen te nemen. Jongeren praten te weinig over wat ze meemaken en zoeken te weinig hulp waardoor ze vastlopen en situaties verergeren. Child Focus lanceerde daarom het project 'Max, de vertrouwenspersoon': de ambitie dat elk kind tussen 10 en 12 jaar oud een volwassen vertrouwenspersoon, een Max, heeft in zijn/haar omgeving. 'Max' werkt niet alleen preventief bij verdwijningen en seksuele uitbuiting, maar is universele preventie. Als we kinderen leren praten over dingen waar ze mee worstelen, vermijden we dat ze hun toevlucht nemen tot negatieve copingmechanismen.

AANBEVELING

Investeren in laagdrempelige preventie om later te besparen op zorg

Opvoedingsondersteuning en laagdrempelige preventie-initiatieven moeten op alle niveaus en in alle sectoren prioriteiten worden. Zo vermijden we dat problemen ontstaan of escaleren.

Zorgen voor een Max, een vertrouwenspersoon voor elk kind

Alle kinderen hebben baat bij een 'Max', een volwassen vertrouwenspersoon in hun omgeving, en niet in het minst de meest kwetsbare kinderen. Om de ambitie waar te maken dat elk kind een vertrouwenspersoon heeft, wil Child Focus jaarlijks 125.000 kinderen kunnen bereiken via events, campagnes en het samenwerkingsspel 'Max 24/7'. Het Max-project is relevant binnen verschillende sectoren en contexten, breder dan Child Focus. We willen het concept dan ook breed verspreiden door strategische allianties aan te gaan met scholen, sportverenigingen en jeugdwerkingen. Hiervoor is een duurzaam financieringsmodel nodig, waarbij ook overheidssteun noodzakelijk is.

2. VERDWIJNINGEN

2.1. Kinderen die weglopen

Child Focus behandelt jaarlijks meer 1.000 dossiers van kinderen en jongeren die weglopen. En dit is zelfs een onderschatting van de realiteit, aangezien niet elke verdwijning gemeld wordt bij Child Focus.

Wij stellen vast dat de mentale gezondheid van kinderen en jongeren onder druk staat. We zien steeds meer kinderen weglopen van thuis of de voorziening waarin ze verblijven. Allemaal kinderen die zo aangeven dat het niet goed met hen gaat. Bovendien lopen steeds meer kinderen herhaaldelijk weg. Dit geeft een duidelijk signaal dat er niets veranderde aan de situatie waar ze initieel al eens van wegliepen.

Spijtig genoeg worden kinderen die meermaals weglopen nog te vaak gestigmatiseerd als probleemjongeren, terwijl het net een extra kwetsbare groep is. Ze komen immers meermaals in contact met de risico's die met weglopen gepaard gaan. De hulp en begeleiding na een eerste wegloopepisode zijn dan ook cruciaal om te voorkomen dat jongeren een patroon van herhaaldelijk weglopen ontwikkelen, als een manier om controle te krijgen over hun leven.

Jammer genoeg blijven we vaststellen dat net deze gepaste hulp en begeleiding uitblijft door toenemende personeelstekorten en steeds langere wachtlijsten binnen de jeugdhulp.

AANBEVELINGEN

Professionals, politie & justitie sensibiliseren

Er moet ingezet worden op het de-stigmatiseren van jongeren die (herhaaldelijk) weglopen door meer begrip en inzichten rond deze doelgroep te creëren bij professionals. Dat kan onder andere via een betere verspreiding van de bestaande RADAR-training die Child Focus ontwikkelde, gericht op hulpverleners en politieagenten.

Zorgen voor een brede instap, lage opstap

Om te vermijden dat jongeren terechtkomen in een vicieuze cirkel van hulpverleningstrajecten, is er dringend nood aan een brede waaier aan laagdrempelige hulpverleningsinitiatieven en specifieke hulpverlening voor kwetsbare doelgroepen die vandaag door de mazen van het net vallen. Er is nood aan voldoende adequate plaatsen in crisishulp. Ook moeten personeelstekorten in de jeugdhulp snel en duurzaam aangepakt worden.

2.2. Verdwijning van niet-begeleide minderjarigen (NBM)

Een niet-begeleide minderjarige is een kind dat aankomt in België zonder ouders of wettelijke vertegenwoordiger en onze hulp heel hard nodig heeft. Child Focus ziet jaar na jaar een groot aantal niet-begeleide minderjarigen verdwijnen en slechts een kwart van deze vermiste kinderen wordt gelokaliseerd. Het gaat jaarlijks om ruim 100 meldingen bij Child Focus, maar in werkelijkheid gaat het om een veelvoud.

Vier jaar na ons vorige memorandum kunnen we niet anders dan onszelf herhalen. De voogdij- en opvangproblematiek kent een status quo en valt nog steeds te markeren als een zwarte pagina in de Belgische asielgeschiedenis. Té veel problemen en té weinig middelen, wat blijft resulteren in een systematische schending van kinderrechten en een ongelijke behandeling van kinderen op de vlucht, op basis van nationaliteit en leeftijd.

AANBEVELINGEN

Om te voorkomen dat niet-begeleide minderjarigen verdwijnen en/of slachtoffer worden van diverse vormen van uitbuiting is er dringend nood aan:

Coördinatie tussen betrokken actoren

De verantwoordelijkheden rond het onthaal, de registratie, de opvang, de voogdij en de aanpak van verdwijningen van deze kwetsbare doelgroep zijn verschrikkelijk versplinterd. Daarom vraagt Child Focus, naar analogie met de interdepartementale coördinatiecél mensenhandel en mensensmokkel, de oprichting van een gelijkaardige cel voor niet-begeleide minderjarigen.

Operationeel draaiboek voor professionals verspreiden

Sinds kort bestaat er een operationeel draaiboek 'verdwijningen van niet-begeleide minderjarigen' met operationele richtlijnen en preventietips voor eerstelijnsmedewerkers. Het is van cruciaal belang dat dit draaiboek ook gekend is door elke professional die werkt met niet-begeleide minderjarigen, door middel van vormingen op maat.

Investeren in een warm onthaal

Zodra een kind op Belgische bodem wordt geïntercepteerd, vragen we de diensten gepast te reageren en duidelijke informatie te verschaffen. Er moet al voor de registratie ingezet worden op een warm onthaal, los van het etiket 'NBMV'.

Nood aan Europese data-uitwisseling rond vermiste kinderen

Eén van de redenen waarom verdwijningen binnen deze doelgroep onder de radar blijven, is het gebrek aan internationale coördinatie. Er is nood aan een Europees centraal registratiesysteem om vermiste kinderen over landsgrenzen heen te lokaliseren en te beschermen. Biometrische gegevens zoals vingerafdrukken zouden hierbij kunnen helpen. Deze moeten evenwel op een kindvriendelijke manier worden afgenomen en enkel in het belang om het kind terug te vinden.

Detectie en identificatie mensenhandel verbeteren

De kans dat deze kwetsbare kinderen in een uitbuitingssituatie terechtkomen, is zeer groot, maar ook dit blijft nog veel te vaak onder de radar. Iedereen die met deze kinderen in aanraking komt, moet voldoende opgeleid zijn om de signalen van mensenhandel te herkennen en adequaat te reageren.

Investeren in meer en specifiek aangepaste opvangplaatsen

Federale opvangcentra schieten tekort omdat er te weinig plaats is en de plaatsen die er zijn onvoldoende aangepast zijn aan de noden van deze kwetsbare doelgroep. Child Focus pleit voor meer plaatsen in kleinschalige en gespecialiseerde opvang. Zeker voor de meest kwetsbare profielen is het belangrijk dat ze daar meteen terechtkunnen, zonder eerst in de grote centra een observatieperiode te moeten doormaken. Hier is de kans op verdwijning immers het grootst.

Zorgen voor een werknemer-voogd voor elk kind

Het huidige systeem bestaat zowel uit vrijwillige voogden als voogden die op professionele basis aangesteld zijn. Hoewel vrijwillige voogden heel wat engagement tonen, stellen we vast dat werknemer-voogden meer ruimte hebben, meer middelen kunnen inzetten en meer kennis kunnen opbouwen om hun complexe opdracht uit te voeren. Daarom pleiten we om meer werknemer-voogden aan te stellen.

2.3 Internationale kinderontvoeringen

Er is sprake van een internationale kinderontvoering wanneer een kind door een ouder wordt meegenomen naar een ander land zonder de toestemming van de andere ouder. Jaarlijks bellen ruim 150 ouders die dit meemaken of een vrees hebben dat dit kan gebeuren naar Child Focus. De kosten voor de maatschappij zijn niet min. Minstens vijf diensten van justitie, buitenlandse zaken en welzijn zijn betrokken bij deze problematiek. Gezinnen zijn vaak verwickeld in ellenlange gerechtelijke procedures én de mentale gezondheidsproblemen nemen toe naarmate het conflict langer duurt. Kinderen ervaren een schending van hun contactrecht met één van hun ouders en verliezen een deel van hun familie, cultuur en identiteit. Levens worden verwoest en de littekens van deze gezinsdrama's blijven nog lang aanwezig.

We moeten dan ook zoveel mogelijk voorkomen dat onenigheden binnen het gezin leiden tot hoog conflictueuze scheidingen en in een aantal gevallen tot een internationale kinderontvoering.

Gerichte informatiecampagnes over bemiddeling uitrollen

Maak promotie rond bemiddeling zodat meer gezinnen hiervoor kiezen en minder gezinnen verzeilen in doorgedreven juridische procedures.

Het consensusmodel in de familierechtbanken doorvoeren

We stellen vast dat in een gerechtelijke procedure ouders vaak tegenstanders worden, waardoor het zeer moeilijk is om het co-ouderschap te organiseren. Een aantal familierechtbanken hebben het consensusmodel omarmd, waarbij juridische procedures worden vermeden door middel van een pluridisciplinaire aanpak. Child Focus vraagt om een dergelijk model door te voeren bij alle familierechtbanken in België.

Stimuleren van één gezinsadvocaat in gerechtelijke procedures

Child Focus ziet een enorm voordeel om één gezinsadvocaat te hebben in plaats van twee tegenover elkaar staande advocaten die het conflict vaak aanwakkeren om een zaak te 'winnen'. Een pilootproject in Nederland levert verbluffende resultaten: 9 op de 10 scheidende koppels die werkten met een gezinsadvocaat kwamen tot een vergelijk. Child Focus pleit ervoor dat dit ook in België een mogelijkheid zou worden.

Politie, magistraten en advocaten vormen en sensibiliseren

Internationale kinderontvoeringen zijn complex doordat verschillende rechtsstelsels (nationaal en internationaal) van toepassing zijn, meerdere gerechtelijke procedures gelijktijdig kunnen lopen (burgerrechtelijk en strafrechtelijk) en de betrokken autoriteit telkens maar één kant van het verhaal hoort, want beide ouders verblijven in andere landen. De kennis en kunde die nodig zijn bij deze zaken is vaak niet aanwezig bij alle politiediensten, parketten en advocaten. Child Focus wil hen vormen en sensibiliseren rond dit thema door opgenomen te worden in hun opleidingsprogramma.

Multidisciplinaire centra oprichten

Wanneer een conflict tussen ouders dreigt te escaleren, is het belangrijk dat ze snel en laagdrempelig hulp kunnen vinden. Child Focus stelt vast dat er nog heel wat tussenschotten en tegenstrijdigheden bestaan in de hulp die geboden wordt aan ouders die een internationale kinderontvoering vrezen of meemaken. Ook de kinderen die betrokken partij zijn, worden hierbij te vaak vergeten. Child Focus vraagt daarom om kindvriendelijke en discipline-overstijgende centra op te richten, zodat gezinnen de juiste omkadering en eenstemmig advies kunnen krijgen van experts.

3. SEKSUELE UITBUITING VAN KINDEREN

Naast verdwijningen van kinderen strijdt Child Focus tegen de seksuele uitbuiting van kinderen. Child Focus behandelt hierbinnen dossiers van seksuele uitbuiting in de prostitutie, misbruikbeelden van minderjarigen, niet-consensuele verspreiding van intiem beeldmateriaal, online seksuele afpersing en grooming.

3.1. Seksuele uitbuiting in de prostitutie

In België is de seksuele uitbuiting van minderjarigen in de prostitutie een verborgen en complex fenomeen dat onvoldoende wordt opgespoord of gerapporteerd. Ondanks de beschikbare gegevens die het bestaan van het fenomeen in de drie gewesten van het land aantonen, is het erg moeilijk om de werkelijke omvang ervan te meten, aangezien alleen gevallen van prostitutie van minderjarigen die door het openbaar ministerie zijn opgespoord en soms vervolgd, worden weergegeven in officiële cijfers. Tegelijkertijd is er te weinig kennis bij bevoegde diensten over het fenomeen, waardoor slachtoffers vaak als such niet herkend worden.

Daarnaast stellen we vast dat er voor deze jongeren te weinig aangepaste opvangvoorzieningen zijn waar oog is voor hun specifieke noden en voldoende bescherming wordt geboden tegen mensenhandelaars.

AANBEVELINGEN

Meer detectiecapaciteit bij eerstelijns werkers

Om de detectie en aanpak van slachtoffers te verbeteren is het noodzakelijk om de kennis over dit fenomeen te integreren in de opleiding van politieagenten, jeugdwerkers en terreinwerkers.

Procedures ter bescherming van slachtoffers verbeteren

Er moeten aangepaste voorzieningen gecreëerd worden die gespecialiseerd zijn in de opvang en ondersteuning van minderjarige slachtoffers van seksuele uitbuiting in de prostitutie. Daarnaast moet er een duidelijk interpretatiekader komen zodat alle gevallen van seksuele uitbuiting die onder de noemer mensenhandel vallen (met name gevallen van uitbuiting door tienerpooiers) als zodanig worden gekwalificeerd.

Coördinatie en samenwerking tussen parketten versterken

Child Focus pleit voor een nauwere samenwerking en coördinatie tussen de Nederlandstalige en Franstalige jeugdparketten en de magistraten bevoegd voor mensenhandel. Daarnaast pleiten we voor een meer gestructureerde uitwisseling tussen de magistraten belast met verdwijningen en de referentiemagistraten mensenhandel in dossiers waar er een verband is tussen beide fenomenen.

3.2 Lokprofielen

Het debat rond lokprofielen gaat over het proactief inzetten van fake profielen van minderjarigen om potentiële daders van seksuele uitbuiting tegen de lamp te laten lopen. Er wordt vaak naar Nederland gekeken, waar ze al even experimenteren met lokprofielen bij de aanpak van uitbuiters en mensenhandelaars. Een regulerend kader hierbij is van primordiaal belang zodat onder andere particuliere initiatieven van zogenoemde 'pedohunters' vermeden kunnen worden.

AANBEVELING

Nood aan een regulerend kader

Child Focus is het idee om lokprofielen in te zetten in de strijd tegen online seksuele uitbuiting zeker genegen. Voordat dit kan ingezet worden, is er nood aan een regulerend kader dat ervoor zorgt dat dit enkel door officiële instanties gedaan kan worden. Deze materie dient ook besproken te worden op het niveau van het Openbaar Ministerie.

3.3 Online seksuele misbruikbeelden van kinderen

De technologische evolutie heeft een grote invloed op de seksuele uitbuiting van kinderen. Maar technologie kan ook gebruikt worden om de strijd op te voeren. Technologie gebruiken om technologie te bestrijden. Zo slaagden we er in om met Arachnid, een detectiemechanisme van seksuele misbruikbeelden op het internet, wereldwijd 158 miljard beelden op te sporen online.

Dit is echter een strijd die we niet alleen kunnen voeren. De industrie moet haar verantwoordelijkheid nemen en ook de wetgeving volgen. Zowel nationaal als internationaal.

In dit kader zijn we dan ook absoluut voorstander van de recente regelgevende Europese initiatieven om online seksueel misbruik van kinderen te voorkomen en te bestrijden. De implementatie van de CSA-verordening zou een grote stap zijn om meer garanties in te bouwen om de rechten van kinderen te beschermen en meer verantwoordelijkheid te leggen bij de industrie om misbruik te voorkomen en te tackelen.

AANBEVELINGEN

Duurzame investeringen en verruiming mandaat Child Focus

Child Focus wil bestaande en beproefde technologie van haar internationaal netwerk inzetten om politie en justitie bij te staan bij de snelle verwijdering van beelden van seksueel misbruik. Zo biedt Arachnid bijvoorbeeld heel wat meer mogelijkheden voor Belgische slachtoffers dan waarvoor het nu gebruikt wordt. De tool detecteert verspreide misbruikbeelden op het wereldwijd web. Het beperkte mandaat van Child Focus belemmert de uitvoering van deze taak. Terwijl we overtuigd zijn dat politie en justitie, nu en zeker in de toekomst, de handen vol zullen hebben met slachtoffer- en daderidentificatie, is het minstens even belangrijk dat de beelden offline worden gehaald. Child Focus wil hierbij ondersteunen, maar daarvoor is een uitbreiding van het mandaat zowel als een duurzame financiële ondersteuning nodig.

Europese initiatieven ter bestrijding van online seksueel misbruik ondersteunen

Minderjarige slachtoffers moeten over het hele internet bescherming krijgen, ook in interpersoonlijke communicatiefora waar we vandaag veel seksuele uitbuiting vaststellen.

Het voorstel om te werken met detectiebevelen voor gekend en nieuw materiaal, maar ook voor grooming, moet ondersteund worden want dit moedigt techbedrijven aan om de bestaande beproefde technologieën verder te verfijnen. Bovendien kunnen we zo criminele activiteiten op de voet volgen en idealiter zelfs een stap voor zijn. Child Focus vraagt dat België een voortrekkersrol speelt om dit voorstel goed te keuren en onmiddellijk kracht van wet te geven.

In beslag genomen misbruikbeelden zo snel mogelijk toegankelijk maken

Bijna dagelijks neemt de politie in het kader van een gerechtelijk onderzoek seksuele misbruikbeelden van minderjarigen in beslag. Het is belangrijk dat deze zo snel mogelijk toegankelijk worden gemaakt. Child Focus stelt vast dat de procedure om dit te doen ontbreekt of op zijn minst onduidelijk is. Daarom is het nodig om op nationaal niveau een efficiënte en uniforme procedure uit te werken. Child Focus is bereid om hieraan mee te werken.

3.4 Betere bescherming van kinderen online

In België wordt de online bescherming van kinderen onvoldoende gecoördineerd en afgestemd. Kinderen en jongeren zijn steeds meer en op steeds jongere leeftijd online en het maakt integraal onderdeel uit van hun leefwereld. Ze ervaren er heel wat mogelijkheden en opportuniteiten, maar komen ook meer en meer met risico's in contact. Maar als het gaat over de online bescherming van onze kinderen, laat de Belgische aanpak te wensen over: ze is gefragmenteerd over een duizelingwekkend aantal bevoegdheden en hangt vandaag te veel af van bestaande initiatieven van individuele organisaties, vaak zonder structurele overheidsfinanciering.

Europese strategieën zoals de Better Internet For Kids + - strategie (BIK+) worden in België niet of onvoldoende geïmplementeerd. Child Focus wordt, samen met een aantal partners, door de Europese Commissie erkend als 'Belgian Safer Internet Centre' en probeert vanuit die rol op het terrein de initiatieven te coördineren, maar heeft niet het mandaat noch de middelen om dit volledig op te nemen. Naast coördinatie en middelen zijn er immers beleidsvormende initiatieven in verschillende beleidsdomeinen nodig om de online bescherming van kinderen te verzekeren.

AANBEVELINGEN

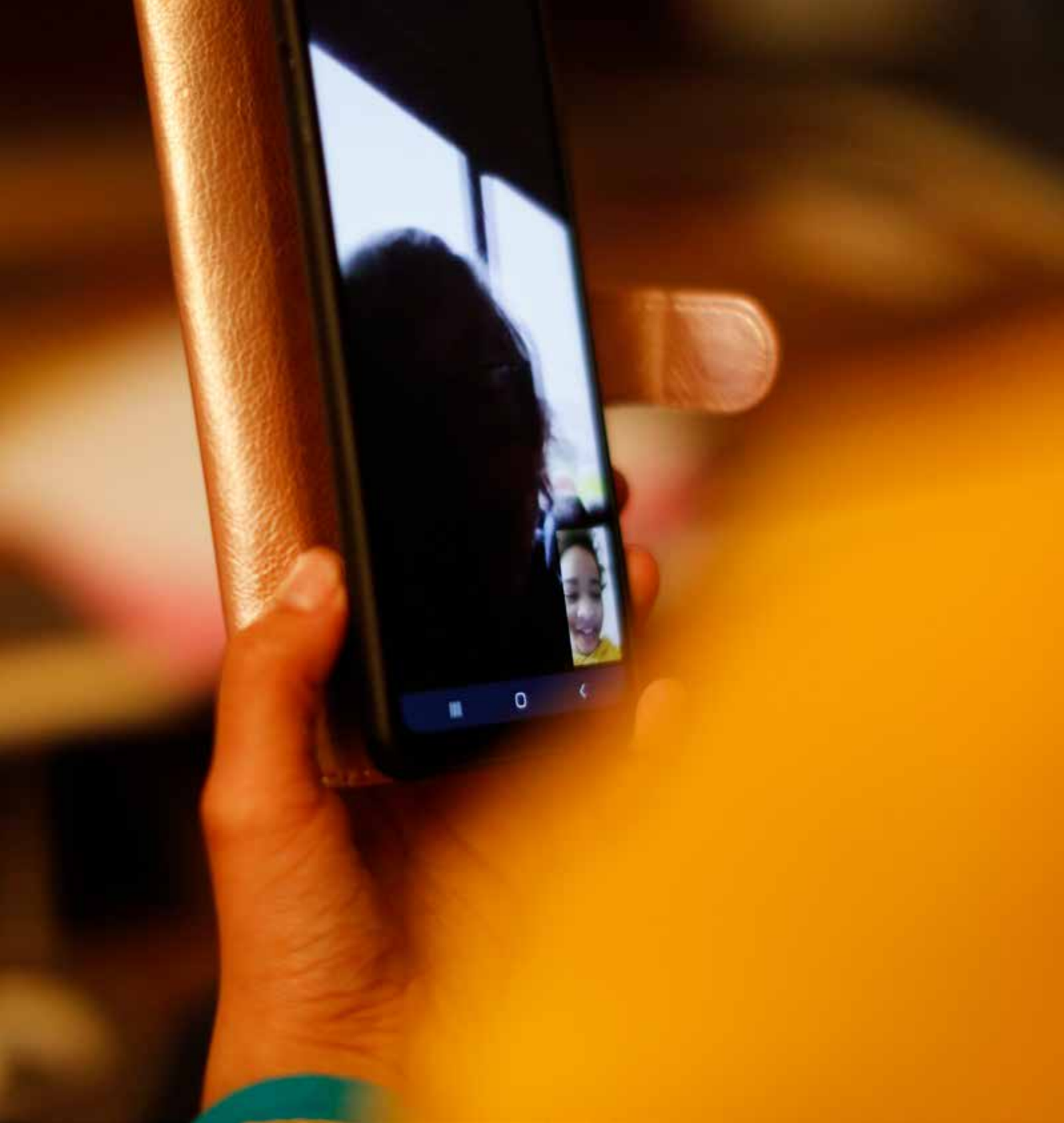
Een beter gecoördineerde online bescherming van kinderen

Child Focus vraagt de oprichting van een nationaal coördinatiepunt voor de online bescherming van kinderen en de BIK+ strategie. Child Focus kan en wil met haar goede kennis van het terrein blijven fungeren als centraal aanspreekpunt tussen de bestaande initiatieven, in samenwerking met dit nationaal coördinatiepunt.

Initiatieven van het Belgian Safer Internet Centre versterken

Bestaande initiatieven om ouders, begeleiders, kinderen en jongeren te begeleiden naar een veilig internetgedrag, vanuit een positieve visie, worden vandaag vaak niet door de overheid gefinancierd. Zij moeten (financieel) versterkt worden.

3.5 Online seksualiteitsbeleving en mediawijsheid van jongeren

In 2022 was de gemiddelde leeftijd voor een eerste smartphone bij kinderen verder gedaald naar 8 jaar en 4 maanden. Het onderwijs is nog niet afgestemd op deze nieuwe realiteit. Jonge kinderen zijn online geconnecteerd, maar krijgen nog niet de juiste tools en handvaten aangereikt om hiermee om te gaan. Lagere scholen geven vaak nog te weinig les over mediawijsheid, zoals bijvoorbeeld online privacy, cyberpesten of grensoverschrijdende sexting.

AANBEVELINGEN

Aandacht voor online seksualiteitsbeleving in het lager onderwijs

Omgaan met online seksualiteitsbeleving moet al in de tweede en zeker derde graad lager onderwijs aan bod komen waarbij voldoende uitgebreid en expliciet ingezet dient te worden op grenzen, weerbaarheid, mediawijsheid en gendernormen. Child Focus vraagt de ontwikkeling van onderwijsdoelen en eindtermen en reikt de hand om hieraan mee te werken.

Proactief beleid ontwikkelen rond sociale media en online seksualiteit

Scholen moeten niet enkel reactief aan de slag, maar ook proactief een beleid / visie ontwikkelen rond sociale media en seksuele integriteit. Ook bestaande initiatieven van organisaties, die reeds een uitgebreid aanbod van gratis tips, achtergrondinformatie en lesmaterialen aanbieden, moeten versterkt en ondersteund worden.

Over Child Focus

Child Focus is de stichting voor vermiste en seksueel uitgebuite kinderen. Jaarlijks contacteren duizenden mensen Child Focus met een hulpvraag over de verdwijning of seksuele uitbuiting van kinderen. Onze gratis hulplijn 116 000 is 24/7 bereikbaar. Wij werken zowel reactief als preventief. Opgedane kennis uit dossiers geven ons nieuwe inzichten die leiden tot preventieprojecten en sensibiliseringscampagnes.

We werken vanuit de overtuiging dat slachtoffers en hun naasten bij dergelijke situaties het recht hebben op een luisterend oor, ondersteuning en bescherming. Dit doen we zo laagdrempelig mogelijk, met respect en aandacht voor de persoonlijkheid, integriteit, beleving en omgeving van het slachtoffer.

Child Focus maakt deel uit van een groter geheel. Wij geloven in de kracht van mensen – volwassenen, maar ook jongeren en kinderen – en de samenleving die ze vormen. Tegelijk zijn we ons bewust van hun kwetsbaarheid en grenzen.

Child Focus staat daarom voor een aantal principes die op een succesvolle manier het verschil maken:

- het belang van het kind is onze primaire bezorgdheid;
- ons handelen wordt bepaald door de mensen voor wie we ons zonder onderscheid en vooroordeel inzetten;
- via overleg en samenwerking willen we de fenomenen op een efficiënte en duurzame manier aanpakken;
- we zetten in op versterkende en verankerde partnerschappen met de private en publieke sector;
- we luisteren naar onze doelgroepen en geven hen een stem;
- we zijn en blijven opiniërend, dit zowel naar de maatschappij in het algemeen als naar de overheid in het bijzonder;
- we blijven alert voor nieuwe problemen en trends en spelen daar innoverend op in.

Child Focus
☎ 116000

Stichting voor Vermiste en Seksueel
Uitgebuide Kinderen

Houba de Strooperlaan 292
B-1020 Brussel
Tel. +32(2) 475 44 11
www.childfocus.be - info@childfocus.org
BE193101 2229 9912

www.facebook.com/ChildFocusBelgium
[@ChildFocusNL](https://twitter.com/ChildFocusNL)

